

ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧІВ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ

У містах України транспорт є одним із найбільших забруднювачів навколишнього середовища. Головним забруднювачем у розвинених країнах вважається автотранспорт. Дія транспорту на екосистему міста проявляється у забрудненні атмосферного повітря, підвищенні шуму та вібрації, негативного впливу на рослинний світ.

Основним завданням у сфері екології щодо автотранспорту полягає у стабілізації та зменшенні обсягу дорожнього руху. Сьогодні жителі міст обирають між власним засобом пересування та громадським. У свою чергу громадський транспорт складається з дизельних автобусів та електричного транспорту, а саме, трамваїв, тролейбусів, метро.

Транспортна інфраструктура міста та робота громадського транспорту формують у населення споживчі переваги. Оскільки витрати на їх утримання не забезпечують достатній рівень комфортності, якості та безпеки наданих послуг, то жителі надають перевагу власним транспортним засобам. Разом з тим, бензинові двигуни автомобілів здійснюють шкідливі викиди газів, що сприяє парниковому ефекту. Дизельні двигуни мають значно нижчі показники щодо більшості забруднюючих речовин, проте тверді частинки вуглецю, які містяться у чорному димі від роботи двигунів, зв'язуються з гідро вуглецем і є канцерогенами.

За даними Міністерства інфраструктури України [1] у 2018 році автомобільна транспортна система країни налічує більше 9,2 млн. транспортних засобів, у тому числі:

- ✓ 6,9 млн. легкових автомобілів
- ✓ 250 тис. автобусів
- ✓ 1,3 млн. вантажних автомобілів
- ✓ Понад 840 тис. од. мототранспорту.

За даними Стратегічного плану розвитку автомобільного транспорту та дорожнього господарства на період до 2020 року [2] автомобільний транспорт є вагомим складовою транспортної системи України щодо перевезень пасажирів та впливу на економіку і суспільство. Його частка у перевезенні пасажирів складає 49,4%. Автобуси є єдиним громадським транспортом для 412 з 460 міст України.

Журнал «Фокус» [3] щорічно влітку публікує рейтинг найкращих міст України. Серед критеріїв оцінювання: інфраструктура (зокрема, транспортна), екологія, рівень злочинності, зайнятість, інвестиційна привабливість, середня зарплатня, вартість житлово-комунальних послуг, доступність житла, кількість вищих навчальних закладів III і IV рівнів акредитації, культурний потенціал, привабливість для туристів, ділова активність, фінансування, міграція населення, рівень благоустрою міста. Максимальна кількість балів у рейтингу 100.

У 2017 році у десятку найкращих міст України потрапили практично усі міста західного регіону: Львів, Луцьк, Вінниця, Івано-Франківськ, Тернопіль, Хмельницький. Разом з тим два міста мільйонники Київ та Харків. При цьому місто з найкращим результатом набрало лише 60 балів. Слід зазначити, що близько 30% загального балу в рейтингу формується з балів за екологію та транспортну інфраструктуру.

Таким чином, щоб забезпечити раціональне використання транспортної інфраструктури та формування механізму сталого розвитку міського транспорту на засадах екологістики, спрямованої на зниження негативного впливу автомобільного транспорту щодо безпеки руху та навколишнього середовища доцільно розвивати екологічно сприятливий транспорт та заохочувати споживачів надавати перевагу такому виду транспорту.

Список використаних джерел:

1. Статистичні дані по галузі автомобільного транспорту [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури України – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-po-galuzi-avtomobilnogo-transportu.html>
2. Стратегічний план розвитку автомобільного транспорту та дорожнього господарства на період до 2020 року [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури України – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/documents/358.html>
3. Рейтинг комфортності українських міст [Електронний ресурс] / Журнал «Фокус» – Режим доступу: <https://focus.ua/ratings/377768/>